

Zwijgende liefde (onder ps. Julius)

Julius Vuylsteke

bron

Julius Vuylsteke, *Zwijgende liefde (onder ps. Julius)*. Willem Rogghé, Gent / H.J. van Kesteren, Amsterdam 1860

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/vuyl003zwij01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

[Voorzang]

Dees Liedekens uit mijn studenten-dagen,
dien zoeten tijd der droomen! -
zijn op de vraag van vrienden, die ze lazen,
uit hunnen hoek gekomen.

De vrienden zeiden: 'Vriend, die kindren mogen
in de open lucht zich toonen!'
Een vader laat zich ligtelijk bekoren
bij 't loven zijner zonen.

Zij doen aan 's lezers deur nu zacht de vrage
of zij hem kunnen spreken:
ik heb ze opzellig door VAN DOOSSELAERE
in 't fraaiste pak doen steken...

Mogt zoo 't publiek den druk van zulk een knoeiwerk
dwaas of rampzalig noemen,
toch zal het zeker, al was 't nog zoo moeilijk,
den druk wel moeten roemen.

Junij 1860.

Zwijgende liefde
1856-1857

I

Ik neurie en tjlp als een veugelken,
ik die haast donderend sprak;
'k lig neêr met een pluimloos vleugelken,
ik die naar de wolken stak.

'k Wil blaeten zoo zacht als een lammeken
het op zijn beste wel doet: -
er brandt in mij een vlammeken,
dat smelt mijn harde gemoed.

Die min was te groot om mijn herteken
alléén te zijn bekend;
ik wilde vertellen mijn smerteken,
en 'k zocht naar een' confident.

'k Zocht lange naar een vrindeken,
en ach! ik vond er geen... -
Thands klaag ik alles aan 't windeken,
die 't voortzegt aan elkeen.

II

Menig jaar duurt reeds die liefde,
die mijn kloppend ingewand
doorbrandt;
'k droom er dagen en nachten van,
vuriger dan ik zeggen kan.

Menigmaal zei 'k tot mij zelven:
‘t Moet er toch eens eindelijk uit!’
't Besluit
om te spreken nam ik ras;
en 'k nam ook mijn' besten jas.

Maar als 'k weêr mij zag voor de oogen,
die zoo diep zijn en zoo naar;
't zwart hair,
dat zoo gram u tegengrimt;
't mondjen, dat zoo vreeslijk glimt:

dan voelde ik mijn' moed verzwinden,
en ik beefde te elken keer
zoo zeer! ..
Woorden bleven me in de keel,
en 'k zei zachtjens: Bonjour, Mad'moisell'.

III

De zonne daalde ter kimme
in milden robijnen gloed,
en gaf beleefd aan de aerde
een' vriendlijken afscheidgroet.

Haar gloeiende stralen dreven,
waar zij den stroom bescheen,
als een vlot van roode robijnen
op 't lislende water heen.

Op 't water gleed er een bootjen
in statig-stillen gang;
dat was daar een zingen en lachen,
een kelen- en glazengeklank.

In 't bootjen zaten de makkers
en vulden het glas tot den boord,
en zongen in koor van liefde:
de stroom droeg de zangen voort.

Daar was er een enkle die, droevig,
niet meê van de liefde zong:
't was de eenige die beminde; -
hij dacht, en hij keek, - en hij dronk.

IV

O! 'k heb de lachende lente lief
met haren bleekgroenen dosch;
de langgehairde dichters gaan
dan mijmeren in het bosch.

De nachtegaal zucht dan zijne klagt
in wonderbaar geluid;
de roozen ademen hare ziel
in smachtende geuren uit.

't Is weder lente! Ik ook herleef,
ik ook voel neuen gloed,
ik ook voel nieuwe liefde in het hert,
in 't willen neuen moed.

'k Wil openhertig wezen als gij,
o roos, o nachtegaal;
'k wil haar verklaren geheel mijn ziel
in vrije en vurige taal.

V

Wij waren getwee te samen,
en waren getwee alleen,
bewonderend hoe op de bloemen
de zonne zoo liefelijk scheen.

Wij wandelden door de lanen,
en zagen bewonderend op
naar die boomen met bloesems beladen
van den voet tot aan den top.

Wij gingen bewonderend verder,
en hoorden en roken rond
hoe ieder vogelken zingend,
elk bloemeken geurend stond.

En *zij* was in verbazing,
- en 't is 't verbazen ook waard -
hoe de Schepping door duizend monden
duizend geheimen verklaart.

En *ik* was nog meer in verbazing,
hoe mijn hert van 't kloppen niet brak,
en hoe mijn mond, als genageld,
geen enkel wordeken sprak.

VI

Toch sprak ik: 'Ja, de Schepsels spreken;
ja, geur en kleur en klank zijn stemmen;
doch wát is 't, dat ze ons allen preêken,
die vliegen of kruipen of zwemmen?

'Die vrage laat zich ligt beseffen:
zoo duister immers zijn hun talen!
Hij moet, wie goed den zin wil treffen,
de hulpe van taal mannen halen.

'Nu, zulk een taalman is de Dichter;
die zegt te regt en met veel waarheid:
'De Schepping roemt den Waereld-stichter!'
Dat zal hij u toonen met klaarheid.

VII

‘Zie en hoor. De planten allen
danken vrolijk 't Oppergoed,
dat den nachtdauw nedervallen
en de zonne schijnen doet.

‘Rups en worm zijn ook niet stom;
hoor! een lied komt u verrassen,
Hem ter eer, die blad en blom
voor hun lieve maag liet wassen.

‘En der voog'len blijde kooren
doen een luid gejubel hooren
Hem, die zulke lekkre wormen
en insekten wilde vormen.

‘Ook de menschenstemmen klinken:
‘Hallelujah!’ hoort ge zingen,
‘Schepper van zoo vele dingen
goed om te eten en te drinken!’

‘Doch de vlooiën en de papen
zingen nog het meest van allen,
daar Hij menschen heeft geschapen,
die *hun* zijn ten deel’ gevallen.

‘Zoo vindt ieder schepsel stof
om des Scheppers werk te loven;
en die warme, éénstemm’ge lof
stijgt als wierookwalm naar boven!

VIII

‘Gansch de Schepping lacht,
als zij welgezind is:
als het niet te droog, te nat,
niet te koud, te warm, te - wat?
en er niet veel wind is.

‘Gansch de Schepping mint
onbezorgd en blijde:
als haar 't liefdevuur vervult
dat geen wederstreven duldt,
juist in *dit* getijde.

‘Doch de Schepping treurt,
lach en liefde is henen,
als de strenge wintervorst
‘met van ijs omkorste borst’
weder is verschenen.

‘Daaruit schijnt een les
voor den mensch te spreken:
lachen, minnen heeft zijn' tijd;
vreugd en liefde raakt men kwijt,
is die tijd geweken.

IX

‘Hoor nu dees gemeene stemme
aller schepselen te gader:
“Wij doen niets vrijwillig, alles
op 't bevel van d'Oppervader.

Ook wij geuren, glansen, zingen,
lachen, minnen als het tijd is.”
En het dunkt mij dat die stemme
voor de menschen een verwijt is.

Wij toch hebben Wil en Rede,
die we roemen - en gebruiken
om gedachten te verhuichlen,
om gevoelens te verduiken.

Rede en Wil! die schoone gaven
zijn waarachtig maar gebreken:
doen ons lachen - als 't te laat is,
zwijgen - waar het geldt te spreken.'

X

Ik zweeg - en dacht hoe 'k toch gemaklijk woorden
van liefde en lof bij iedere andre vind,
en niets bij haar, die al mijns herten koorden
doet trillen, die mijn hert alleen bemint;

en dat ik niets bij andre pleeg te schroomen,
en dáar onhandig ben gelijk een kind;
en dat ik toch zoo lomp, zoo dom kan droomen
bij 't eenig meisje die mijn hert bemint.

XI

'O gij die 't zwarte min-verdriet
in verzen steekt,
ik ken de wonderschoone niet
van wie gij spreekt.

Maar dat gij haar alleen bemint,
dat is niet waar;
gij mint het schoone waar gij 't vindt,
o rijmelaar!

Gij mint de Schoonheid, waar zij prijkt,
en overal:
het menschlijk hert is groot, en kijkt
niet naar 't getal.

De *Schoonheid*, wáar ook, o poëet,
is uw idool:
van Schoonheid is er, lijk gij weet,
geen monopool!

XII

SALOMO, de dichter-koning,
onderhield in zijne woning
duizend vrouwen - hij was rijk!

Duizend vrouwen, 't staat geschreven,
en toch was hij *wijs* gebleven,
want hij minde uitzonderlijk

ééne alleen, de wonderbare,
schriklijke als een legerschare^(*),
ééne alleen - de SULAMIET.

(*) Terribilis ut castrorum acies ordinata (Cant. cant.)

Voor al de andre had hij zuchten,
kussen, goud, bij volle vlugten, -
maar voor haar alleen zijn lied.

XIII

Gave God mij de magt in mijn needrige zangen
den glans en den strelenden geur
van de lieflijkste bloemekens samen te vangen
bij 't murmelend bekengeneur;

en der lustige vogelen orglende stemmen,
den luister der sterrekens meê,
die men boven als goudene vischjens ziet zwemmen
in 's aethers azurene zee!

O viktorie! in 't midden daarvan zou ik stellen,
gelijk in een heilig altaar,
eenen naam, die mijn herte doet hupplen en zwellen,
den heiligen name van haar!

En sterren en vogelen, beken en bloemen,
en alles wat stralen schiet,
of klanken of geuren giet, zou haar roemen,
haar roemen in mijn lied.

XIV

Gelijk een vuur, dat flonkert
door dunne nevelen heen,
zoo schittert, half verdonkerd,
haar oog onder de oogeleên.

Wilde, brandende oogen,
drijvende in eenen vloed
van zachtheid en mededoogen:
half water en half gloed.

O tooverachtig gemengel
van week gevoel en van drift!
O tolken van 't hert van dien engel,
brengt gij mij laving of gift?

XV

Haar mond, die spreekt, is als een zang
die hoofd en herte kan bekoren;
de zang, die vloeit van haren mond,
komt in haar vonklende oogen gloren.

Haar mond, die spreekt, is als een zang,
waar ik mijn' geest op wiegen late;
haar borst, die op en neder gaat,
slaat, als een directeur, de mate.

XVI

Statig heft zich de rooze
boven de bloemen-parken;
statiger praalt mijne schoone
tusschen de meisjens-reien.

't Is geene blanke lelie
die aan het klagende water,
eenzaam, droef en verholen,
droomerig klaagt in de stilte.

Fierheid blinkt op het voorhoofd,
stoutheid vonkelt in de oogen,
vreugde geuren de woorden,
leven bonst in het herte.

Frischheid bloeit op de wangen,
wellust vloeit van de lippen,
vrijheid gloeit in de blikken,
leven stoet in het hoofdjen.

XVII

In 't hoofd ontluiken gedachtekens
zoo lachend, zoo lief en zoo puur,
gelijk de kleine sterren
ontluiken in het azuur.

Zij komen voor de oogen glinsteren
met zulk eenen zoeten schijn;
't is of die oogen wel willen,
zich spiegelen in de mijn'.

In 't hert ontspringen gevoelekens
zoo geurend, zoo blijde en zoo los,
gelijk de kleine bloemen
in 't groene lentemosch.

Zij komen voor de oogen nieuwsgierigens
als voor een venster staan;
en 't dunkt mij, zij knikken mij tegen,
en lachen mij liefelijk aan.

'k Vergaâr die bloemen en sterrekens
en schik ze dooreen heel net:
de bloemen zijn mijn bedde,
de sterren, de hemel van 't bed;

dan leg ik mij neêr te sluimeren,
en droom van de zalige min.
Dat andren intusschen vrijen! -
ik slaap, al droomend, in.

XVIII

't Deurtjen, dat half open staat
's avonds laat,
spreekt zoo duidelijk van minnen;
't zegt: 'De schat, dien ik bewaar,
roept u naar;
Welbeminde, kom, kom binnen!'

't Half geopend mondjen is
ook gewis
naar een lieven gastheer wachtend;
't wenkt den zoeten kus der min:
'Kom, kom in,'
roept van binnen 't hertjen smachtend.

XIX

Doch wáar is de mond
dien 't - plegtige stond! -
zal lukken
op 't mondeken zoet
dien kus vol van gloed
te drukken?

Ik hoor eene stem,
die zegt mij met klem:
'Bemin haar!
Bemin haar, wie weet
of gij niet eens heet
verwinnaar?'

XX

Beminnen is gemakkelijk: ik doe 't
alreede vele jaren. -
'Ja maar,' herneemt de stemme, 'gij moet
haar uwe liefde verklaren.'

Dat zou ik ook doen: doch dat ook is
niet genoeg. Men moet daarenboven
aan de onbevleete ontvangenis
en aan de biecht gelooven...

De stemme geeft als antwoord dan:
'Waar zijn uw droeve gepeinzen?
weet gij dan niet, zooals ieder man,
een beetje geloof te veinzen?'

De kunst van veinzen, helaas! die vind
ik wel de zwaarste van allen...
Zooals ik ben, wil ik werden bemind,
of 'k wil maar niet bevallen!

XXI

Ik heb haar een' diepen groet gegeven,
van aan mijn hoofd tot aan mijn' voet,
en 'k heb een mooi halfrond beschreven
met mijnen besten hoed.

Zij heeft mij een zeer stijf groetjen geschonken,
terwijl ze ter nauwer nood zich boog,
en zond naar een' anderen kant de lonken
van 't helderstralend oog.

Ik was zoo hoofsch en verliefd in mijn groeten;
zij zag zoo koud en kwalijk-gezind: -
ik wou ze zoo iederen dag ontmoeten;
'k geloof dat zij mij bemint.

XXII

Ik heb haar van 't eene en 't andre gesproken,
ontroerd, en vervoerd, en verward, en vervaard:
zij heeft geluisterd en niet onderbroken,
lieftallig en lachend en zoet van aard.

Ik bragt het op een koud redenéren,
ik discuteerde barsch en droog:
zij volgde gewillig, en menige keeren
bekeek mij 't glorende wildgroot oog.

Ik was daar suffend en dom van vervoering;
zij was te beleefd en te wèl gezind,
zij was te vriendlijk en zonder ontroering:
'k ben zeker dat zij mij niet bemint.

XXIII

'Dat kan toch zoo alleen niet gaan;
ge moet aan den wagen wat steken;
met kijken komt ge geen' voet vooruit,
al hadt ge uwe oogen verkeken.

Gij moet tot haar gaan, en galant
met haar beginnen te praten,
goed vinden al wat zij bemint,
en wat zij afkeurt, haten.

Gij moet veel meer u aan haar oog
op hare wandlingen biëën,
en geven haar steeds den needrigsten groet
als wildet gij voor haar kniën.

Gij moet op alle feestjens zijn,
en daar hare aandacht wekken
door 't witte handschoenpaar aan de hand
en 't lachendst gezicht te trekken.

En als ge die aandacht hebt verwekt,
dan kunt ge u bij haar wat zetten,
en een bemerking doen - op 't weêr,
of op hare en andrer toiletten.

Zoo zult ge allengskens haar doen zien
dat zij uw ziel en zinnen
gekluisterd heeft, en zoo zult ge ook
allengskens u doen beminnen!'

XXIV

Wie kent er de oude liefde niet
van HERO en LEANDER?
Wat zijn de vrijers van onzen tijd?
LEANDER dat was er een ander!

Hem scheidde een breede en diepe zee
van de allerliefste vriendinne:
hij sprong er welberaden in... -
O godlijke kracht der minne!

Hij zwom, en zwom, en langzamerhand
begon hem de magt te ontzinken...
't Was nacht... helaas! de bleeke Maan
zag hem halfweg verdrinken. - -

Ook haar en mij scheidt een breede zee
vooroordeelen en gebruiken:
't gebruik zijn de stroomende golven daar;
't vooroordeel, de klip die zij duiken.

Naar al die golven en klippen zou
ik mij met zorg moeten schikken...
'k Studeer daarop al lang, en nog steed
blijf ik er versuft op blikken.

'k Geloof dat ik zoo studéren zal
tot alles zal zijn verloren. -
Intusschen heb ik toch den troost
dat ik niet zal versmooren.

XXV

Bedenk eens! zoo ik mij ging verbinden,
wie weet of ik nog eene uitvlugt zou vinden,
wanneer uit Gewoonte Verveling kwam?
Of neem dat *ik* blijf branden en blaken,
wat dwaas figuur zou ik niet staan maken,
zoo *haar* eens een ander grilletjen nam!

Ten tweede, wie weet hoe 't met mij zou keeren,
indien 'k mij door haar eens geheel liet beheeren?
De vrouwen houden van kerk en geloof.
Ligt wierde ik een zwakke, een zwijger, een lauwe,
een huichlaar, wat weet ik? - uit liefde der vrouwe! -
Thands ben ik voor al die dwaasheên doof.

Ten derde, vrijen komt op trouwen,
en eene echtvrouw, al is ze de beste der vrouwen,
slaat zorglijk uw' handel en wandel gâ.
Gelukkig zoo gij met evenveel zorge
den haren hetrachten kunt, en borge
ervoor moogt wezen... - etcetera.

XXVI

De dichterlijkste vrijagie
komt uit op eene eew'ge gevangenis
en 't eewig knellende huwlijk is
eene eewige spioenagie.

Bewondering en aanbidding,
en brandende zuchten, en dichterwaan,
en droomen, trekken al daadlijk aan
de slaapmuts der bezitting.

't Was gisteren nog: 'In trouwe,
Waar gij niet zijt, is 't m' een woestijn,
mijn engel, mijn al!' - en morgen zal 't zijn:
'Maak koffij, goede vrouwe.'

't Was gisteren: 'Gij moogt zetten
Uw voeten op uwen slaaf!' en van daag:
'Ik ben uw wetlijke man, en ik vraag
gehoorzaamheid krachtens de wetten.'

En gisteren nog, daar sprak ze:
'Eén wil, één wensch bezielt ons steeds!' -
en morgen krijgt mevrouw alreeds
hare eerste zenuw-attaque...

Die treurige redenéring
heb ik mij wel duizendmaal herhaald,
en mij zoo 't huwlijk afgemaald
in aaklige kleurschakéring.

XXVII

En toch, haar lippen zijn zoo teeder
als of het engelenlippen waren!
En toch, haar brandende oogen staren,
als zonnen, zoo vol leven neder!

En toch, haar zwarte lokken hangen
op 't hooge voorhoofd zoo wellustig!
En toch, haar borst, zoo zacht en rustig,
hijgt op en neder met verlangen!

XXVIII

Een' kus dier lippen te veroveren,
al lage erop 't venijn der slangen;
een liefdeblik van 't oog te vangen,
al moest die blik de ziel betooveren;

die lokken kammen met mijn handen,
al moesten zij als geesels knellen;
die borst een stond te voelen zwellen,
al moest er 't rustend hoofd bij branden;

al dreigden al de helsche plagen,
al hoorde ik mij ter helle doemen, -
nog zoude ik dát een' hemel noemen,
en 'k zoude naar geen' hemel vragen!

XXIX

God heeft voor eene enkele beet
in een' appel (!)
EVE en ADAM zóó doen boeten,
dat wij 't nog bekoopen moeten.

Duizend, duizend, duizend jaar
zijn verlopen,
en de straffe drukt ons immer:
't werdt er zelfs nog daaglijks slimmer!

Ja, zoo is 't: de goede God
houdt een' winkel.
Vreugden kan de mensch er halen,
maar hij moet ze duur betalen.

Dure prijs voor goede waar,
dat is eerlijk.
Voor een' appel eew'ge smerte:
wat dan voor mijn meisjens herte?

Ha, wie eens de min geniet
van dien engel,
gansch *dien* hemel *zijn* mag noemen, -
hoort voor 't minst ter hel zich doemen!

XXX

'k Bemin ze meer dan ooit. 'k Voel uwen druk,
o droom van wellust, droom van wild geluk! -
Begoocheling! vertrouwen! hertstogt! leven!
wind van een waereld boven de aerd' verheven,
doorweekt van balsemgeuren! - hoe vermant,
verrukt, bedwelmt gij 't menschelijk verstand! -
Brok uit de zon gekapt, in hersens glorend,
droom! geestdrift! hoe betoovrend, hoe bekorend,
hoe grootsch een' daagraad spookt uw glansend licht
voor 't blindgestraalde menschelijk gezicht!
Droom! geestdrift! hemelsch zijt ge, ofschoon een logen!
houd me in uw pracht verloren, opgetogen;
verdoof mij voor alle aerdsch gerucht; en bied
den kelk, waarin gij 't zoet Vergeten giet,

aan mij! - en laat hem aan mijn drooge lippen
tot mij de lastige adem zal ontglippen,
opdat ik, nog in dien bedwelmingswaan,
daar, waar hierna der stervelingen woon is,
met effen voorhoofd, lachend, trotsch zou gaan!.. -

Ge moet met mij bekennen dat het schoon is...

XXXI

'k Benijd het windeken, dat u kust,
o Bloem van Liefde, op uwe wangen;
'k benijd den zetel, waarin gij rust,
wiens armen uw zachte leest omvangen;

'k benijd het roozeken, dat gij plukt,
en dat, al stervend, u 'zuster' mag noemen;
'k benijd het gras, dat gij nederdrukt,
dat zich door U vertreden mag roemen;

'k benijd het borduursel, dat voor u staat,
waarin uwe handjens wel willen steken; -
ja, zalig schijnt mij wat gij slaat,
en zalig wat gij wel wilt breken.

XXXII

Doch, 'k benijd het meest
't boekjen dat gij leest,
en dat nimmer vreest
u zijn diepst gevoel te zeggen....
Ach, wie weet of 't lied,
waar 'k mijn hert in giet,
u zijn wenschen niet
even vrij zou openleggen?

‘Zie, dat is alweêr
zelfbedrog, niets meer:
juffer heeft, mijnheer!
betere opvoeding ontvangen.

Juffer leest geen vlaamsch,
juffer kan geen vlaamsch,
juffer haat uw vlaamsch.⁹ -
Arme, nuttelooze zangen!

XXXIII

Als slechts uw kleet in 't voorbijgaan mij raakt,
dan voel ik mijn lichaam trillen en beven,
gelijk de bladren des populiers,
waar ligte windjens op dansen en zweven;

en mijne ziel? o, die heb ik niet meer,
die is u dan haastig nagevlogen:
doch ik blijf zitten waar ik zit,
zeer diep geroerd, - maar onbewogen.

XXXIV

Waaraan denkt gij, wen uw handen
't halfgesloten boekjen hoûen,
en uw halfgeslotene oogen
starlings voor zich henen schouwen? -

Aan de wondere avonturen
des romantischen ADONIS?
aan zijn lijden, dat zoo bitter,
aan zijn liefde, die zoo schoon is? -

Aan een lintjen, dat er miste
aan uw huidige toilette,
waarop menige vriendinne
u een schimpend mondjen zette?

Aan het kleed, waarin gij morgen
naar de wandeling zult komen,
waarvan menige vriendinne
vast in de eenzaamheid zal droomen? -

Aan den jongen heer, dien 'k gisteren
lachend, los met u zag praten,
die u scheen wel diep te minnen,
en dien gij niet scheent te haten? -

Ik denk aan dien heer, en 'k wenschte
dat ik blind en doof wierde, even
als ik stom ben, om geen smerten,
nieuwe smerten te beleven...

XXXV

Eens was ik welgezind: ik had gedronken,
en veel gedronken, en nog nimmer had
een balzaal in mijn oog zoo schoon geblonken,
nog nimmer voelde ik mij zoo zalig-zat.

Het docht mij dat de damen ligter dansten
en beter klaptten dan op andre bals,
en dat de gazelichten heller glansten,
en dat 't orkest op maat speelde en niet valsch.

'k Dacht dat ik vrienden had en ook vriendinnen,
dat ieder meisje' op mij te kijken zat,
dat ik gelukte als een don JUAN in 't minnen,
en dat ik FORTUNATUS' beurze had.

'k Was bezig al mijn schulden te betalen,
en 'k dacht dat mijn exaam geëindigd was,
en 'k dacht dat *zij* mijn liedekens liet halen,
en mijne verzen als met liefde las.

Op eens - daar treedt zij majestatisch binnen... -
Ik vraag of Schoonheid dan iet schriklijks heeft,
of is het maar een breekspel, dat Beminnen, -
dat daar in eens geheel mijn lichaam beeft?

Vaartwel, vizioenen, vreugden en gelukken,
don JUAN en FORTUNATUS, gunst en geld;
ik voel als iemand die mijn hert komt drukken,
en die een' domper op mijn hersens stelt.

Vaartwel, gij windekens zoo zacht in 't wuiven,
die mij met u naamt in uw blijde vlugt:
een stormwind doet in duizend stukken stuiven
't kasteel, waar gij mij heendroegt in de lucht.

Zij lacht zoo blij met zulke witte tanden,
zij lacht zoo los met zulk een' rooden mond...
Ik wierd zoo stil en ernstig als de wanden,
zoo somber! - ach, 'k weet niet hoe 'k mij bevond...

XXXVI

Als IKARUS, van jongen geestdrift dronken,
op wassen vleuglen door de heemlen vloog,
en de aerde reeds in nevelen verzonken
diep onder hem onzichtbaar lag voor 't oog;

naar hooger was alsdan zijn moedig streven,
steeds hooger naar zijn doel, naar de eew'ge bron
van licht en vuur, naar d'eew'gen haerd van leven,
naar d'eew'gen glans en d'eew'gen gloed, de Zon!

En onvermoeid omhoog geroeid: de kussen
der warme Zon verheeten nog zijn bloed;
en weinig voelt hij, half bedwelmd, intusschen
hoe zijne vleuglen smelten van den gloed:

tot dat in eens een gil de onmeetlijkheden
doorsnijdt, ontzettend, aaklig, ijselijk;
en door de lucht een lichaam naar beneden
stort, reeds vóór dat het de aerde raakt, een lijk!

Zoo neem ik ook een stoute vlugt, in droomen,
tot haar, die zonne die mijn ziele kwelt... - en
zoo voel ik ook mijn' moed, mijn krachten smelten
als ik haar nader ben gekomen.

XXXVII

Na het bal gaan de jonge heeren
nog een weinig *op 'staminet*,
en daar deelen zij onder 't drinken
zich elkanders gedachten meê.

Juffer A heeft de rondste schouders,
juffer B de rondste wang,
juffer C het liefste mondjen,
juffer D den liefsten gang.

Juffer E trok het lachendst gezichtjen,
zij heeft ook de schoonste denture;
juffer F had de rijkste kanten,
juffer G de mooiste coiffure.

En zoo kwam het van juffer op juffer
tot op haar! Dan was er maar lof,
lof voor schouders en wangen en mondjen,
en voor kleed en coiffure nog lof!

'k Voelde lust om ruzie te zoeken
met die lovers, maar mij dacht
dat ze wel getwaalven waren, -
en 'k hield mij verstandig zacht.

XXXVIII

Hoe langer, ach! hoe dommer:
in 't droevig naar huis toe gaan
bekijk ik den hemel, en 'k voel ja
onder mijn wimpers een' traan.

O sterren, ontelbare sterren,
waart ge allen tranen van smert,
nog veel, nog veel meer tranen
zou moeten weenen mijn hert.

XXXIX

Des hemels sterren zijn zoo hoog,
het opwaart-zien vermoeit het oog;
veel lager blinkt een ster, waar ik
met meer gemak naar blik.

't Is ook mijn schoonste, liefste ster,
al is zij niet zoo hoog, zoo ver;
zij werpt haar' bleeken zilvren schijn
door gindsche raamgordijn.

't Is 't lampjen waar zij nevens zit,
waarbij welligt haar mondjen bidt,
terwijl het hoofd een liedjen zingt,
en 't hert nog danst en springt.

O, mogt zij mijn geluk-ster zijn,
die sterre, die haar' zilvren schijn
giet op de zoete beeldtenis
van die mij alles is!

XL

Ze is mij alles, maar helaas!
niet alleen voor mij is ze alles.
Hoeveel wesen 't roosjen wenschen,
ziet men best als ze op een bal is.

Drie vooral vertoonen zich
duchtig toegerust ten strijde:
als er zulke kampers komen,
schuif ik stillekens op zijde.

XLI

Eenen vrees ik wel te regt:
rijk - en goed en wijs daarbij.
Vader keurt al de andren slecht:
't waar de uitmuntendste partij.

Nummer twee - van mindere ouders -
heeft geen goud in zijne zakken,
maar hij draagt er op zijn schouders
golvend-schitterende pakken.

't Is een onderluitenantjen,
't manneken is vol ambitie:

en *mama* leent hem een handjen
bij 't bestormen der positie.

Nummer drie, een groot flaneur,
elegant, aristokratisch,
die van 's morgens wit-gehandschoend
en den heelen dag op straat is;

verder met verstand en geest
als een steen zoo mild beschonken:
soort van wandlende kassei
waar ons straten mede pronken.

O, die derde medekamper
heeft het reeds zeer ver gedreven,
Juffer vindt hem zóó charmant:
zij zal hem de voorkeur geven.

XLII

De nieuwjaardag is een schoone dag
om alles zonder vrees te zeggen;
wat men gevoelt, dat kan en mag
m' in 't nieuwjaar-complimentjen leggen.

Ik trek dan op, en onderweg
wil ik twee nieuwjaarwenschen bereiden,
d' een' dien ik luid der familie zeg,
en d' andre voor jufvrouw tusschen ons beiden.

Dat plan is schoon. - 'k Kom in den salon, -
ik zwom in 't zaligste hopen en wanen; -
de liefste glinsterde daar als een Zon,
maar ach! de Zon was niet zonder Manen.

Twee onzer heeren toonden haar druk
hun diepe complimentéringkunde;
ik wenschte hun met den mond veel geluk,
'k weet niet wat hun mijn herte wel gunde.

XLIII

Daar was een vogel, FENIX,
die stierf en stierf en stierf,
en telkens uit zijne assche
op nieuw het leven verwierf.

O dwaze vogel FENIX,
de dooden rusten zoo zoet:
waarom herleeft gij zoo telkens?
wat vindt gij in 't leven zoo goed?

Wee, de arme vogel FENIX,
hij kan het niet helpen, ach!
Dat is hier nu zijn noodlot
dat hij niet sterven mag.

Och arme vogel FENIX,
die nimmer sterven moogt,
en och mijne arme liefde,
die vruchtloos te sterven poogt.

XLIV

'O Liefde, die niet sterven kan!
wel, dat is goed!
gij moet ze *meer* doen leven, man;
hoor wat ge doet.

Nog nooit stond uwe zaak zoo schoon;
zie toch eens nu:
twee minnaars steken naar de kroon, -
zij is aan u!

Nog nimmer stond uw zaak zoo mooi,
twee minnaars, twee...
Twee dieven twisten om de prooi, -
gij draagt ze meê.

Maar nu moet ge ook wat stouter zijn;
maak dat ge lacht,
en drink een glaasje kloeken wijn,
dat geeft u kracht.

Durf! breng het uit, zooals het ziedt
in uwe borst: -
den naam van man verdient hij niet
die nimmer dorst.'

XLV

De wijn is een godlijke gave,
hij warmt en prikkelt het bloed;
hij staaft den moed van den brave,
en geeft den lafaard moed.

Handschoenen wil ik gaan koopen,
en 'k wil bij haar daarmee
in éenen adem gaan loopen... -
Doch eerst nog een glas of twee.

Ik zal haar mijn liefde openleggen
dáár in haar eigene woon!
'Bemin mij,' zal ik haar zeggen,
'al zijt gij ook zoo schoon!'

De wijn is een godlijke weldaad,
dus nog eens gezien in de kan... -
'k Zal smeeken zooals het wêlstaat, -
'k zal zweren als in een' roman.

'Gelijk een vulkaan na lang rooken,
op 't einde als een' vlammenvloed
de lava doet overkoken...' -
De wijn is een goddelijk goed.

'Zoo voel ik vlammende stroomen
in mij sinds menig jaar:
van daag is de dag gekomen,
dat ik u alles verklaar.

Mejuffer, ik ben geen suffer;
zooals ik het zeg, zoo is 't!
O, geef mij uw liefde, Mejuffer,
al ben ik een rationalist!' -

De wijn is een gunst van hierboven,
dus eerst nog eens 't glas in de hand... -
'O, wil mij uw min toch beloven,
al ben ik een flamingant!' - -

Wie staat daar met mij te spotten?
'k Geloof, 't is de Geest van den wijn!
He, Kaerel, ik hou van geen zotten,
en 'k raad u wat stiller te zijn...

- 'Gij doet mij lachen, o droomer,'
spreekt hij met vrolijk geluid.
- Ik wil... - 'Wilt gij nog een' roomer?'
- Ik zeg... - 'Vertel het maar uit.'

- Ik zeg dat mijn oor zal drinken
den hemelschen jawoord-klank...
- 'Kom, 'k zal voor uw keel nog eens schinken,
uwe ooren behoeven geen' drank!'

XLVI

Wij waren weêr getwee te samen,
getwee alleen.
'k Dorst van mijn liefde weêr niet aâmen:
dit raadt elkeen.

Ik sprak van 't vrije jonglings-streven,
van blijde jeugd,
studenten-geest, studenten-leven,
studenten-vreugd.

Ik sprak van zorgeloos te zwieren,
van lied en glas,
en van luidruchtig feesten-vieren,
waar 'k zóó voor was.

Daar heeft zij mij den raad gegeven
(de goede vrouw!)
dat ik mijn ongebonden leven
wat beetren zou.

XLVII

Van een lieflijk meisje goeden raad te ontvangen
heeft iets tooverachtig zoet;
en al treft hij scherper dan gij zoudt verlangen,
toch verligt hij 't zwaar gemoed.

Want er is een balsem aan dien doorn verbonden;
zijn de woorden wel wat hard,
onder de berisping, door den mond gezonden,
toont zich 't liefderijke hart.

Zoo ook werden winden, die uit waereldhoeken
waar eene eew'ge lente praalt,
onze koude landen vliegend soms bezoeken,
met geluk en dank onthaald.

Brengen zij ook meermaals wolken op hun wicken,
toch hun adem laat ons teêr
lauwe togten voelen, zachte geuren rieken
van een mildere atmosfeer.

XLVIII

Maar wat een verandering
in mijn doen en wezen!
Heeft mij dan haar raadgeving
inderdaad genezen?

Ja, 'k geloof het: ik genas -
niet van wat haar griede,
van dien lust naar lied en glas -
maar van mijne liefde!

In dien goeden raad zat meer
dan ik eerst vermoedde:
de oude wonde stopt hij weêr
die zoo lange bloedde!

XLIX

Vlindertjens aan 't vliegen,
'k groet uw bonte rijen,
'k groet met u de zonne
en de nieuwe lente.

Maar wie is die vlinder dáár,
met zijn gouden vlerken?
'k Heb dien vlinder meer gezien,
't is me eene oude kennis.

Ja, hij is mij wel bekend!
't Is mijne oude liefde!
Thands blijft niets meer dan wat stof
en de erinneringe.

O gij vlinder van mijn hert,
vlieg steeds voor mijne oogen;
'k breng u bloementuilen hier,
waar gij kunt op azen.

'k Min te zeer uw goud en blauw,
'k zal u nooit verjagen;
'k min uw blijde vlugt te zeer,
'k zal naar u nooit grijpen. - -

Vlindertjens aan 't vliegen,
'k groet uw bonte rijen,
'k groet met u de zonne
en de nieuwe lente.

L

Als 'k haar zal zien tot het huwlijk gaan
met mijnheer X of N,
zal ik daar kalm en rustig staan,
zoo waarlijk als ik hier ben.

De droefheid eerst, daar wil ik niet van;
die is een slecht gevoel;
die maakt belachlijk den besten man,
en maakt den brandendste koel.

De gramschap dan, - maar op wie dan gram?
op hem, den goeden bloed,
die zich het lieve lieveken nam? -
Hij deed, zooals ieder doet.

Op haar misschien, de heerlijke vrouw,
die aan eenen andere gaf
wat ik zoo graag zelf hebben woû? -
Waarom dan gezwezen als 't graf?

Of wel nog op mij, die als een kind,
als een kind zoo dom en zoo mal,
in dwaze stilte heb bemind? -
Dit waar' nog 't gekste van al.

LI

Zoo zal 't eind'gen; en ik zie
reeds van ver een' vriend opdagen,
die tot mij komt met een aanzicht,
als had hij een' slag gewonnen.

Een dier *troosters*, zooals elk
op zijn baan er kan ontmoeten,
die den droeve droever maken,
en den onverschill'ge kwaad.

Triumfèrend roept hij uit:
'Hé, wat zegt ge nu? - zie waarlijk,
arme jongen, ik beklaag u,
maar ik had het wel voorzeid!'

LII

Nu dat hij 't al heeft uitverteld,
zoo wenscht de schrijver dezer
zeer weinig liefde, maar wijn en geld
aan den geduldigen lezer.

En raadt hem dat hij genieten zou,
vermits 't nu weder lente is,
de warme zonne en de koele schaûw, -
maar toch niet sentimentisch...

Genieten wij, ja, het lustig seizoen
der goede milde Meimaand,
maar zoo als 't planten en dieren doen,
zoo als het ons veld en wei maant.

De zoete Mei is maar eens in 't jaar
aan 't verstijvend menschmod geschonken; -
dus, wat min zorgen en klagt en misbaar,
en wat meer geleefd en gedronken!

Nazang

[Nazang]

Mer nu suldi sonder vursten
Gode met mi bidden mede,
dat hi mi.....
vergheve, dat ic mi besmet
hebbe in loghenliken saken,
die mi de lichtheid dede maken
van den herten ende van den sinne
ende van der loghenliker minne.

JACOB VAN MAERLANT.

Ja, de tijd is slecht gekozen
voor het weeke mingekweel:
maneschijn en lenteroozen, -
daarvan heeft men maar te veel.
Sterker toonen zouden passen
in het algemeen geschok,
toonen, die het oor verrassen,
als 't geklep der storremklok;
strofen vol van warme woede,
vol van hertstogt voor het Regt,
treffend, als een geeselroede,
d'onmoed van den laffen Knecht,
d'overmoed der taaie Meesteren,
beide vreemd aan Rede en Pligt;
zangen, die het brein begeesteren,
flitsend als een bliksemschicht!

1

De dwinglandij is weêr geklommen
op haren troon van bloed en list,
en heeft de fransche legerdrommen
weêr tot verwoesting aangehitst.
De keizerlijke gier, zich doopend
een' adelaar, plaant weêr omhoog,
en loert op buit, en vestigt sloopend
op 's nabuurs goed het oog.

Er dwalen weêr verwerde stemmen, -
een samensmeltend wegebrom, -
die 't wachtend herte onrustig klemmen,
gelijk der doodklok naar gebom.
Een mengling van trompetgeschetter
en doffe trommelroffeling,
kanongebulder, zwaerdgekletter,
vervult, den hemelkring.

Was 't dan helaas! voor zulk een ende
dat staatsorkaan op staatsorkaan

deze eewe drenkte met ellende,
 dat zóoveel wee wierd doorgestaan?
 Euroop hoort weêr den vuurberg rommelen
 in zijnen schoot, en beeft bevreesd,
 gelijk in 't woud de boomen schommelen
 voor 't naderend tempeest.

2

Bij ons verwacht het Volk half slapend
 den donder, die het treft eerlang:
 de Priester - - gaat, den Penning rapend,
 dien domheid geeft voor pauzendwang;
 en aan het hooge roer der zaken
 de Liberaal... - O, 't is verdiend
 dat we een bijzondere melding maken
 van dezen Vlamingsvriend! (*)

Omdat wij Vlaanderens ontzielen
 nog niet bekijken, koel en stom,

(*) Men kan zich menige verklaring en handeling des heeren ROGIER en der andere ministers,
 en menig artikel in menig dagblad herinneren.

en nog niet blind-aanbiddend knielen
 voor 't liberale godendom;
 omdat wij 't erf der vaders eeren,
 en 't oud gebied der moedertaal
 met onvermoeid geduld verweeren
 voor bastaard en voor Waal:

daar wijst hij ons op zijn kokarde
 van 't treurig jaar 'toen men was zot,'
 klopt op zijn borst, de koude-harde,
 al roepend: 'Ik ben patriot!
Ik slechts heb Rede en oefen Vrijheid!
Ik ben het Regt, en 't Licht der eew!
Flamendians^(), uit mijn nabijheid!*
 Geen regt voor uw geschreew!'

Ha, vloeide daarom 't bloed der vaderen
 zoo vaak, opdat een vuige mond
 eenmaal des volkes levensaderen
 uitzuigen zoude tot den grond?
 Was 't daarom dat onze ARTEVELDEN,
 groot met den geest, sterk met de hand,
 den roem verbleeken deên der helden
 van 't oude Griekenland?

(*) Dit lieve woord is van den *Journal de Gand*.

3

Hoe lange zal dit God gedoogen,
riep MAERLANT eens in twijfel uit,
dat door der kwaden alvermogen
het edelst poogen werdt gestuit?

Of is deze aerde, zoo vol rampen,
een perk, waar, als een vechtershoop,
het menschedom ondereen moet kampen
door aller eewen loop?

En is de Almagtige in den Hoogen
een Caesar, vreemd aan onze klagt,
die, roerloos, zonder mededoogen,
dat gladiatorspel betracht;

bij 't woedend op - elkander - horten,
zijne oogen laaft in 't stroomend bloed, -
en niet wil zien hoe moeders storten
een' bittren tranenvloed?

4

De stoute wenschen, de eedle droomen,
te lang een stille, onmagt'ge beê, -
zij moeten uit den geest nu komen
als degens uit de scheê;

als vlammen door geen' paus te dompen;
als wapens waar de dwingeland
zijn staal zal op verstompen,
de slange haren tand.

De slapers wakker nu gezongen,
en hun den regten weg getoond!
Den valschaard 't masker afgedwongen,
en 't dom geweld onttroond!

Een juichlied voor die wieg der vromen,
't vereend Itaalje, vrij van band! -
En moge ook eenmaal komen
het uur van Nederland!